

464.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 23 lipca 1926 r.

o zasiłkach dla osób, którym niemieckie instytucje wstrzymały renty z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Art. 1. Uprawnionymi do zasiłków, przewidzianych w ustawie niniejszej, są obywatele polscy, posiadający w dniu wejścia w życie tej ustawy prawo wobec niemieckich instytucji ubezpieczeń społecznych do rent z tytułu ubezpieczenia od wypadków, ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin, ubezpieczenia urzędników prywatnych lub też ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich, a którym z powodu ich zamieszkania

na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej instytucje te po 31 października 1918 r. w myśl postanowień niemieckich ustaw ubezpieczeniowych o cudzoziemcach wstrzymały wypłatę rent,—o ile w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają miejsce zamieszkania na terytorjum, oznaczonem w art. 13, lub też powrócą do dnia 1 lipca 1926 r. z Niemiec na to terytorjum, oraz jeśli nie otrzymują żadnych rent od polskich instytucji ubezpieczeń społecznych.

Również uprawnionemi będą te osoby, które po dniu wejścia w życie ustawy niniejszej nabeżdą prawo do rent wdowich i sierocych po osobach, wymienionych w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia rozciągnąć moc niniejszej ustawy na obywateli polskich, którzy wrócili do Polski po 1 lipca 1926 r. i posiadają inne warunki do otrzymania zasiłków, przewidziane w niniejszym artykule.

Art. 2. Zasiłek wynosi:

a) dla osób, które nabyły prawo do renty z tytułu ubezpieczenia od wypadków w przemyśle lub żegludze (bez względu na to, czy renta przyznana została przez instytucję ubezpieczeń społecznych, czy też przez władzę lub urząd, przeprowadzający ubezpieczenia od wypadków w swoim własnym zakresie działania), taką kwotę miesięcznie, jaką wynosiłaby ich renta miesięczna w myśl Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy z dnia 19 lipca 1911 r., gdyby rentę obliczono od kwoty zarobku rocznego 1.200 złotych, uważanej już za rezultat zastosowania § 563 ust. 2 Ordynacji Ubezpieczeniowej, przyczem dla osób w wieku poniżej 21 lat obliczony w powyższy sposób zasiłek obniża się o 20 proc.;

b) dla osób, które nabyły prawo do renty z tytułu ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie, taką kwotę miesięcznie, jaką stanowiłaby ich renta miesięczna, oznaczona na podstawie zarobku, ustalonego w myśl § 936 Ordynacji Ubezpieczeniowej przez Wyższy urząd ubezpieczeń w Poznaniu w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy;

c) dla osób, które nabyły prawo do rent z tytułu ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin, taką kwotę miesięcznie, jaką stanowiłaby ich renta miesięczna według postanowień o ubezpieczeniu na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin, obowiązujących w b. dzielnicy pruskiej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, przyczem najniższe 4 klasy zarobkowe według ustawodawstwa niemieckiego przyrównywa się przy obliczaniu renty odpowiednio do 4 najniższych klas zarobkowych według ustawodawstwa, obowiązującego w b. dzielnicy pruskiej, a klasy wyższe do klasy V-ej;

d) dla osób, które nabyły prawo do renty z tytułu ubezpieczenia urzędników prywatnych, 30 zł. miesięcznie dla inwalidy lub starca, 15 zł. miesięcznie dla wdowy, 7½ zł. dla sieroty z tem, że zasiłki dla wdowy i sierot, względnie zasiłki dla sierot zupełnych po jednym ubezpieczonym, nie mogą przekraczać łącznie zasiłku inwalidy;

e) dla osób, które nabyły prawo do renty z tytułu ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich, dla inwalidy lub starca 20 zł. miesięcznie, dla wdowy 15 zł. miesięcznie, dla sieroty $7\frac{1}{2}$ zł. miesięcznie, z tem, że zasiłki dla wdowy i sierot, względnie zasiłki dla sierot zupełnych po jednym ubezpieczonym, nie mogą przekraczać łącznie zasiłku inwalidy;

f) dla osób, które nabyły prawo do rent z tytułu ubezpieczenia od wypadków, ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin, z tytułu ubezpieczenia urzędników prywatnych lub też z tytułu ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich, a które przed powrotem do Polski miały ustaloną rentę w niemieckich markach rentowych lub powojennych markach złotych, zasiłek wynosi taką kwotę złotych miesięcznie, jaką kwotę marek rentowych lub powojennych marek złotych miesięcznie wynosiła ostatnio ich renta przed powrotem do Polski.

Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia podnieść wysokość zasiłków, wymienioną w niniejszym artykule.

Art. 3. O ile u jednego uprawnionego zbieganie się prawo do zasiłków z tytułu różnych rodzajów ubezpieczeń, wymienionych w art. 1 niniejszej ustawy, wypłaca się tylko jeden zasiłek, przy czem w razie różnej ich wysokości — zasiłek najwyższy.

Art. 4. Zasiłek wypłaca się:

a) osobom uprawnionym, które w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej zamieszkiwały na terytorjum, oznaczonym w art. 13 niniejszej ustawy, i w dniu tym miały prawo do rent, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu wejścia w życie niniejszej ustawy;

b) osobom uprawnionym, które wrócili z Niemiec do tego terytorjum po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy i w dniu powrotu miały prawo do rent, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym nastąpił powrót;

c) osobom, uprawnionym w myśl art. 1 ust. 2 niniejszej ustawy, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym powstanie uprawnienie.

Art. 5. Osoby uprawnione, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy miały miejsce zamieszkania na terytorjum, oznaczonym w art. 13 niniejszej ustawy, a którym renta została wstrzymana przed tym terminem, otrzymają tytułem ekwiwalentu za zaległe renty jednorazową zapomogę w wysokości, odpowiadającej sumie, otrzymanej z pomnożenia sumy zasiłku, należnego w myśl art. 2 ustawy niniejszej, przez ilość pełnych miesięcy, przebytych w Polsce od dnia wstrzymania renty do dnia otrzymania zasiłku w myśl art. 4 ustawy niniejszej.

Zapomoga jednorazowa nie może jednak przekraczać kwoty 200 złotych.

Z zapomogi tej należy potrącić sumę zasiłków, wypłaconych z tytułu doraźnej pomocy dla powra-

cających do kraju rencistów od czerwca 1925 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Uprawnienie do zasiłków wygasa lub też zasiłek zostaje zmniejszony w tych wypadkach, w których wygasa prawo do renty lub renta ulega zmniejszeniu z tytułu odpowiedniego rodzaju ubezpieczenia według postanowień, obowiązujących w b. dzielnicy pruskiej.

Uprawnienie do zasiłku spoczywa, jak długo uprawniony przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. Wypłatę zasiłków uskutecznia się zgóry z początkiem każdego miesiąca.

Zapomoga jednorazowa winna być wypłacona wraz z wypłatą pierwszego zasiłku, uskutecznioną w myśl art. 4 niniejszej ustawy.

Art. 8. Ciężar zasiłków i jednorazowych zapomóg ponosi w całości Skarb Państwa. Koszty, związane z ich wypłatą, a poniesione przez wypłacające instytucje, zwraca Skarb Państwa w wysokości, ustalonej przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Rozrachunek pomiędzy Skarbem Państwa a instytucjami wypłacającymi następuje z końcem roku kalendarzowego. Jednak Skarb Państwa udziela instytucjom miesięcznych zaliczek w wysokości, którą ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 9. Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może zawiesić w drodze rozporządzenia wypłatę zasiłków z dniem, gdy niemieckie instytucje ubezpieczeń społecznych podejmą wypłatę rent, dotychczas obywatelom polskim wstrzymywanych z powodu ich zamieszkania w Polsce.

O ileby instytucje niemieckie wypłaciły również renty za czas, za który w myśl ustawy niniejszej były wypłacane zasiłki, Skarbowi Państwa będzie przysługiwało prawo potrącenia wypłaconych przezeń sum aż do wysokości otrzymanych zasiłków i jednorazowych zapomóg.

Art. 10. Wypłatę zasiłków i jednorazowych zapomóg, przewidzianych w art. 2 i 5 niniejszej ustawy, uskutecznia:

a) o ile zasiłek przysługuje z tytułu renty za wypadek w przemyśle lub w żegludze — Ubezpieczalnia Krajowa — Wydział ubezpieczenia od wypadków w Poznaniu;

b) o ile zasiłek przysługuje z tytułu renty za wypadek w rolnictwie — Zakład ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie w Poznaniu;

c) o ile zasiłek przysługuje z tytułu renty ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin lub ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich — Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu;

d) o ile zasiłek przysługuje z tytułu renty ubezpieczenia urzędników prywatnych — Ubezpieczalnia Krajowa — Wydział ubezpieczenia urzędników prywatnych w Poznaniu.

Art. 11. O uprawnieniu do pobierania zasiłków i jednorazowej zapomogi rozstrzyga w wypadku, przewidzianym w art. 10 p. b), zarząd głów-

ay Zakładu ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie w Poznaniu, w innych wypadkach — Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu we właściwym składzie zależnie od rodzaju ubezpieczenia.

Art. 12. Przeciw decyzji organów, rozstrzygających o uprawnieniach do zasiłku i jednorazowej zapomogi, przysługuje uprawnionym prawo odwołania się w tym samym toku instancji i według tych samych zasad postępowania, jakie obowiązują dla odnośnych rodzajów ubezpieczeń na terytorjum b. dzielnicy pruskiej, przyczem dla spraw osób, zamieszkałych w chwili wydania decyzji instytucji na terytorjum działania Wyższego urzędu ubezpieczeń w Toruniu, właściwy jest ten urząd, we wszystkich innych wypadkach — Wyższy urząd ubezpieczeń w Poznaniu.

Dla spraw spornych o zasiłki i jednorazowe zapomogi z tytułu renty ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich właściwy jest tok postępowania dla spraw o zasiłki z tytułu rent ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin.

Art. 13. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej oprócz województwa śląskiego.

Art. 14. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Skarbu: *C. Klarner*
